

בְּהַבְּנוֹתָא

עלון חודשי לבני תורה הספרדים ההולכים לאורו של מוהר"ן מברסלב זיע"א

גליון א' • ניסן תשפ"ד

דיבורי דעת ולב מעמקי מעיינותיו הנמלאים של הנחל נובע

לב העולם

חירות הנפש

חושך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה" (שם קלט, יב), זו היא משמעותה האמיתית של היציאה מגלות לגאולה.

בכל שנה, כאשר מתקרב חג הפסח, ניתנת ההזדמנות לכל אחד ואחד לצאת מהגלות הפרטית שלו, להשתחרר מכבלי מערכת הטבע המקובלת בחיי היום-יום.

בבדיקת חמץ אנחנו מחפשים חמץ, כלומר, היכן נשאר בנו עוד איזה קמח של השתעבדות לטבע. את החמץ הזה אנחנו מחפשים לאור הנר, ולמחרת אנחנו שורפים אותו באש. האש - מייצגת תאורה [בשעות הלילה] של השתדלות מעשה האדם לעומת אור היום שהוא מעשה שמים. תבוא האש

אדם ההולך לראשונה באישון לילה בדרך לא סלולה. מסתבר שהוא יהיה מלא בחששות ופחדים. כל ענף המתנדנד ברוח ידמה בעיניו לנשר מסוכן, כל רחוש קל יצטייר במוחו כנחש ארסי. אם אותו אדם ילך את אותה הדרך למחרת לאור היום, תהיה לו ההליכה לעונג רב והוא יוקסם מהנוף הנפרש לנגד עיניו.

מכריחים אותו, הוא צורח מצער, הוא לא רואה בזה מטרה. עם תחושה כזאת, הכאב מגדיל את עצמו פי כמה וכמה.

נמשך הלאה. נתאר לעצמינו אדם ההולך לראשונה באישון לילה בדרך לא סלולה. מסתבר שהוא יהיה מלא בחששות ופחדים. כל ענף המתנדנד ברוח ידמה בעיניו לנשר מסוכן, כל רחוש קל יצטייר במוחו כנחש ארסי. אם אותו אדם ילך את אותה הדרך למחרת לאור היום, תהיה לו ההליכה לעונג רב והוא יוקסם מהנוף הנפרש לנגד עיניו.

מה נקודת ההבדל בין שני המקרים? המציאות לא השתנתה. עיניו ראו את אותם עצים ואוזניו שמעו את אותם רשושים. דבר אחד השתנה. האור. ובעומק יותר, המודעות למה שנעשה כאן. יחי ההבדל הקטן.

כאשר האדם חי חיים של אמונה, הוא מודע שיש כאן השגחה פרטית המובילה מהלכים לטובתו. גם כאשר עדיין אינו מבין ממש מדוע הוא סובל, הוא לכל הפחות בטוח שיש לכך מטרה טובה, וממילא, אינו מאשים אף אדם והוא גם לא חושש מאף אחד. הוא חי חיים טובים, הוא חי באור. לעומתו, אדם שיש לו הסברים טבעיים על כל מאורעותיו, הוא מלא צער ותסכול כאשר נדמה לו שיש כאן כל מיני רחשושים ורעשים. איך לא? הרי הוא הולך בחושך.

חמץ ומצה-גלות וגאולה

ועכשיו לעניינינו. החמץ מבטא את מערכת הטבע המקובלת בעולם. באופן טבעי, כאשר אופים לחם - הוא מחמיץ. לא רק שזה טבעי, זה גם מתוכנן. אנשים ממתנים עם העיסה שתחמיץ. הפעולה הזו נותנת טעם טוב ללחם, אולם אותה הסתכלות 'טבעית' גורמת לאדם המון צער ומרירות. ממש כמו שהתבטא דוד המלך בתהילים (תהילים עג, כב): "כי יתחמץ לבבי", פירושו: הלב יתפח מרוב כעס כמו חמץ (ע"פ ספורנו). זו צורת החיים של כל אלה שעדיין לא זרח עליהם אור האמונה.

אדם שנמצא בחושך רוחני כזה - שרוי למעשה בגלות אמיתית. זה לא משנה היכן הוא מתגורר ומה גובה המשכורת שלו. טעם בחיים אין לו. הוא תמיד ימצא את מי להאשים בכל מה שקורה לו. ככל שהאדם חש יותר את קרבת השם ומאמין בהשגחה פרטית - הוא ממש יוצא מחושך לאור, כי השם יתברך הוא מקור האור האמיתי כמו שנאמר: "ה' אור וישע" (תהילים כז, א), וכאשר האדם חש את קרבת ה' אין לו בכלל חושך, כמו שכתוב: "גם

מסכת פסחים פותחת במילים: 'אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר'. ולמדו רבותינו משרשרת של פסוקים שהבדיקה תהיה לכתחילה דוקא לאור הנר (ע"פ פסחים ז ע"ב).

יש להבין, מהי המשמעות הפנימית של בדיקה זו. וכי לא יכלו רבותינו לתקן שישתדל כל אחד למגר את חמצו ולנקות את ביתו כליל עד ליל ארבעה עשר בניסן, ושלוש על ישראל? מה הענין למצוא חמץ ולשרוף אותו? ועוד יש להבין, מה מיוחד דוקא באור הנר, הלא אור יום - חזק יותר מהאש של אור הנר?!

עוד יש לשאול. מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות שזכה שיקראו לו רבותינו בלשון סגי נהור 'אור' לארבעה עשר? הלא ישנם לילות נוספים שיש בהם מצוות ייחודיות, כמו קריאת המגילה בליל פורים, הדלקת נר חנוכה, אכילת כזית פת בליל סוכות, ועדיין לא זכו לילות אלו לתואר 'אור'?

מטרת הכאב

רבי נתן מברסלב מבאר את העניין בטוב טעם, בתירוץ המיישב את כל הקושיות כאחת. ואלו הם תוכן דבריו.

כאשר נתבונן בתכונותיהם של בני האדם נגלה תופעה מאד מעניינת. יתכן מאד שיהיו שני אנשים שיעברו כמות סבל מסוימת באותה מידה ממש. האחד, יתענג וישמח והשני יצעק וירתח.

למשל, כאשר האדם חפץ לעקור שן או לעבור טיפול רפואי מסוים, הוא יזמין תור לרופא, יטרח להגיע אליו, יתעכב שם שעה שעתיים, ישלם על הטיפול הכואב, ובסופו של דבר הוא גם יחייך לרופא ויאמר לו: תודה רבה. לעומתו, נתאר לעצמינו אחד ששוכב על מיטתו וסובל את אותה מנת סבל ממש, כאשר אינו מבין מפני מה הוא סובל, והוא מתאנח מצטער ורותח.

מהי נקודת ההבדל בין שני האנשים הללו?

פשוט מאוד. הראשון, יודע ובטוח שהסבל שהוא עובר - מוביל למטרה מסוימת, ולכן הוא מוכן בשמחה לעבור את זה. הלה מוכן גם לשלם עבור כך, ולהגיד בפה מלא לרופא: תודה רבה. לא שזה לא כואב, זה כואב ממש ויתכן שגם יצעק: אוי, אוי! אבל לא נראה אותו מדוכדך ועצוב. הוא יהיה שלם עם עצמו, והוא ישמח בזה.

השני לעומתו, לא יודע ולא בטוח שיש מטרה בכאב הזה. דומה הוא לילד שלא רוצה להתקלח, וכאשר

הזאת המייצגת את יסודות הטבע, ותבער את החמץ המגלם בתוכו את חכמת הטבע. בדיוק כפי שהתבטא הנביא (יחזקאל טו, ז) "מהאש יצאו והאש תאכלם".

בדיקת חמץ

משום כך, אין לך לילה המאיר בכל השנה כמו ליל בדיקת החמץ. משום שכאשר מצליחים לקחת את החמץ, את ההשתעבדות למערכת הטבע, ולהוציא אותם מהמח שלנו. אזי יוצאים ממש מחושך לאור. מגלות מצרים ליציאה ממצרים. ומשום כך, עושים זאת דוקא לאור הנר, ושורפים את החמץ למחרתו דוקא באש, כי הרע מכלה את עצמו. האש עצמה המייצגת את הטבע מסייעת לנו להיגמל מהתפיסה המוטעית אשר לפיה הטבע הוא שולט בכיפה.

לאור הדברים, מסיים רבי נתן, נקבל משמעות נוספת במה שמכונה ליל הסדר - ליל שימורים, המשומר מן המזיקים (פסחים קיט ע"ב). כי אין לך היזק גדול ממי שמפרש לעצמו את כל מאורעותיו על פי מערכת הטבע הגורמת לאדם כעס ותסכול. לאחר שביערו את החמץ לאור הנר ושרפנו אותו באש, אנחנו מגיעים ללילה השמור ביותר מפני המזיקים הללו. כי חיים של אמונה אלו הם חיים מסוג אחר לגמרי. מי יתן ונזכה.

(ע"פ ליקו"מ רג. ליקו"ה השכמת הבוקר ה"ב, ח-יא)

יו"ל ע"י ארגון 'אגדלך' - איחוד בני תורה הספרדים ההולכים לאורו של מוהר"ן מברסלב זיע"א

ליצירת קשר: 052-718-2678 | 052-760-2544

מזכירות: 052-714-0454 מייל- agadelha148@gmail.com קו 'אגדלך': 02-313-75-56

איך בודקים ומבערים את הרע מהילדים?

הלכות בדיקת חמץ

בדיקת חמץ - הבדיקה צריכה להיות לאור הנר, וחז"ל דרשו זאת מהפסוק 'נר ה' נשמת אדם', כי הבדיקה צריכה להיות לאור הנשמה - גם כשאנו מחנכים, וכיכול עוסקים בביעור חמץ - ביעור מידות הרעות וחינוך למידות טובות, הבדיקה צריכה להיות מתוך השארה שלפנינו עומדת נשמה גדולה שמאירה עולמות עליונים, ורק לאור הנר הזה אפשר לבדוק ולחפש את החמץ.

ביטול חמץ - התורה לא ניתנה למלאכי השרת, אי אפשר לבער באמת את כל הפירורים, ולכן לאחר שבודקים החמץ, מצאנו מה שמצאנו, את השאר מבטלים בלב, פשוט מפקירים, צריך להתמקד בנקודות עיקריות של חמץ שיש בהם שיעור כזית, ואת השאר להפקיר, אם נקודות אלו לא קיימות מבחינתנו, גם ילדינו לא ימצאו בהם עניין.

ברכת ביעור חמץ - ברכת ביעור החמץ היא ברכה על עצם הבדיקה, לא על התוצאה - על מציאת החמץ וביעורו, איננו מחוייבים להביא תוצאות, אנו צריכים לחנך כי כך צווה ה' - 'ולא עליך המלאכה לגמור'.

שיעור חמץ - השיעור שמוותר להשהות את הבצק הוא 'ח"י דקות', יותר מכך הוא מחמץ. הערנו הערה, העברנו ביקורת, שפכנו מים על הקמח, נפלא, אך כל נשכח שאנחנו המשכנו את החיים, והילד נשאר עם ההערה בליבו, היא יכולה להחמיץ במחשבתו, יש להזהר שלא יעברו את שיעור החימוץ - ח"י דקות, כלומר לא לדכאות את החי"יות של הילד (על פי ליקו"ה פסח א').

הכסיפו פניו - שיעור שהיית החמץ הוא עד שהכסיפו פניו, כאדם שעמדו שערותיו מרוב פחד, יש להיזהר מלהגיע לשיעור זה, גם בשעת חינוך, לשמור שלא יכספו פניו.

גאולה מצרים

הכנה לגאולה - משה רבינו לא בא ביום אחד וגאל את ישראל, הוא הכין אותם לקראת הגאולה, עורר בהם ציפייה ואמונה שה' עתיד להתגלות לפניהם להוציאם ולגאלם, כי הנפש צריכה הכנה לכך.

גם בחינוך, יש הרבה לדבר ולעורר תקווה בקרב הנערים, לגלות להם שאנו מאמינים בהם, ורואים אותם בהמשך חייהם במצב של גאולה - במציאות טובה יותר. כפי האמונה שאנו מאמינים בהם, וכפי האמונה בעצמם שהצלחנו להחדיר בהם, כך באמת נוכל לבוא בדרישות של חינוך, אז מבינים הם שרוצים אנו בטובתם, ושבאמת הולכים לקראת שינוי שיועיל להם בעצמם.

גאולת הדעת - היציאה ממצרים לא הייתה רק יציאה מארץ אחת לארץ אחרת, אלא הייתה גאולת הדעת משעבוד וקטנות, ולכן היה צריך משה להכניס וללמד את אותה הדעת, ואילולא היה עושה זאת, והיה רק מופיע בפניהם וגואלם תיכף ומיד, אזי היו מוצאים את עצמם מחוץ למצרים עם הקטנות של מצרים.

גם בחינוך, מעבר להוראות חינוכיות בהם דורשים אנו מהם לבצע ענייני יהדות - כביכול בשביל לצאת ממצרים, צריך לראות לגאול את הדעת שלהם, לקרנם לרעיון - ל'דעת' של היהדות, שלא ימצאו את עצמם מחוץ למצרים עם קטנות של המצריים.

פסח כשר ושמח

קשורים ומחברים לתלמידי רביה"ק - לא היה לנו מקום לזה. אני מאמין שבעז"ה בזכות הארגון הזה יזכו ילדיי היקרים לטעום מאורו של רבינו הקדוש, על אף היותם משובצים בישיבות ספרדיות רגילות כנהוג אצלנו.

מעריך מאוד את כל פועלכם, חזקו ואמצו אל תיראו. כי השם אתכם, ויהי רצון שחפץ השם בידכם יצליח.

בעילום שם. מודיעין עילית

תגובת המערכת:

ישר כח על הדברים המחממים והמרגשים. וכמו שציין הכותב, כרגע אכן הארגון פועל בכל המישורים, לאיחוד כלל האברכים והבחורים חניכי הישיבות הספרדיים שבכל עיר ועיר, ועוד היד נטויה ליוזמות נוספות.

בכל מקרה, לתועלת הקוראים שנחשפו למכתב הנ"ל, ומבקשים לדעת על הפרוספקט המדובר עם המאמר של הרב חממי, ניתן לפנות ישירות למזכירות הארגון בקו

אגדלך ולברר היכן ניתן להשיג את החוברות והעלוניום של הארגון במקום מגוריכם.

אני קצת בקשר עם כל מיני בחורי חמד מעדות המזרח שטעמו מאורו של רבינו, ושמתו לב שרבים מהם מתקשים להיכנס פנימה לתוך הרובד העמוק יותר של ברסלב. הרבה פעמים ההתלהבות היא ממש מהרובד החיצוני. ברסלב נראית להם כמו משהו צבעוני, משוחרר ושמח כזה, ריקודים, מחיאת כף, אומן ראש השנה, קברי צדיקים, רשב"י וכו'. לפעמים הם יכולים שנים להסתובב סביב זה ולהרגיש שייכים לברסלב ללא שום קשר אמיתי לספרים ולדעת הזכה של רבינו וזה מאוד מאוד חבל. להקראות 'ברסלב' אבל להיעצר ליד מפתן הבית. לכן כאשר ראיתי החוברת שהוצאתם - כל כך שמחת. הציבור שלנו מוכרח לארגון כזה. עם ישוב הדעת והכוונה אמיתית וראויה לכל אותם בחורי חמד יקרים וטובים.

דרך אגב, הבאתי את החוברת הבייתה וראיתי כיצד אשתי קוראת את המאמר המיוחד של הרב חממי, ופשוט בוכה. בכי מטלטל של הזדהות גדולה עם מה שנכתב שם. הרבה ממה שכתב שם הרב הכותב, עברנו על בשרנו ממש. ואיני רוצה לפרט.

כי ידוע ב"ה בציבור האיכותי שלנו - כבר מסודרים עם מוסדות וקהילה תורנית איכותית, אבל כשרצינו להרגיש

הנה נראה בס"ד לקשר את ענין יציאת מצרים לאחד מהיסודות המבוארים בתורה נ"ו.

תחילה נקדים את דברי הרמב"ן הידועים על כל ענין הניסים והמופתים שנעשים בכל שנה ושנה בימי יציאת מצרים, שעל ידי הניסים הגלויים מתגלים אף הניסים הנסתרים, כלומר: המטרה של הניסים העצומים והנוראים שהיו במצרים] הייתה לגלות שבאמת כל הבריאה כולה, תמיד, מונהגת ומושגת רק על ידי הש"י לבדו, ועל זה נאמר "כי אני ה' בקרב הארץ".

אומנם הידיעה הזו, קשה היא לבני אדם מאוד. משום שהנטיה הפשוטה היא לחשוב שהעולם מונהג על פי טבע בלבד ולא על ידי השגחה, וכאן נכנסים להסתרה שבתוך ההסתרה, כלומר נעשים ניסים גדולים בעולם ואדם אפילו לא מודע אליהם.

והנה רבינו מגלה בתורה נ"ו שעל ידי התורה, דהיינו שמוציא בפיו את מילות התורה, שהם למעשה שמתו של הקב"ה, זוכה לקרוא את הש"י, וכפי שרוצים לקרוא לבן אדם - קוראים אותו בשמו, כך על ידי התורה קוראים להש"י שהוא חי החיים, וממשיכים את עצמותו יתברך כביכול אל העולם הזה, היינו שמגלים בכוח התורה שהש"י הוא מחיה את כל הבריאה, ועי"ז מסירים את כל ההסתרות, גם ההסתרה שבתוך ההסתרה.

ולפי דבריו מובן שכל הכוח של עשיית המופתים והניסים שעשה משה רבינו במצרים היה בכוח התורה, כי רק בכוחה אפשר לשבור את כל ההסתרות,

והרמז לזה. מה שאמרו חז"ל על הפסוק "בהוציאך את העם תעבדון את האלוקים על ההר הזה" שרק בכוח קבלת התורה היה את מידת הרחמים שעל ידה היה את הזכות של יציאת מצרים.

ועל פי דברי רבינו הנ"ל הדבר הוא עמוק יותר, שבכוח מתן תורה, על ידי זה נמשך שער החמישים הרמזו בתיבת "תעבדו-ן", שזה מרמז על האור של הש"י בעצמו שנמשך על ידי שקוראים אותו בשמו על ידי התורה הקדושה, ועל ידי זה שוברים את כל ההסתרות שבכל מקום ובכל זמן.

והעצה למעשה בזה: גם כיום, בשביל להמשיך את הגילוי של מציאות הש"י על כל אחד ואחד מאיתנו. זה דווקא על ידי שאדם לומד את התורה באופן שקורא להש"י על ידי התורה. ואזי זוכה להמשיך אליו את חי החיים.

ה' יזכנו.

מלב אל לב

מכתבים למערכת

שלום וברכה!

לכבוד הארגון החשוב שזה עתה התוודעתי לאורו הגדול - ארגון אגדלך, ששם לעצמו מטרה לאחד את כל בני התורה הספרדים.

אני מעדיף להישאר בעילום שם אבל כן יכול לגלות מקום מגוריי זה רבות בשנים, הלא היא העיר הגדולה והמיוחדת - מודיעין עילית. הגיע לידי לפני מספר שבועות, הפרוספקט שהוצאתם. פתחתי ולא האמנתי למראה עיניי. הרי זה הדבר שכל כך ייחלנו לו שנים על גבי שנים. תמיד הרגשתי שחייבים להקים כזה מיזם, עוד בהיותי בישיבה גדולה הבנתי שמישהו חייב להוריד את הכפפות ולפעול בעניין חשוב זה. כמו שהובא בחוברת בטוב טעם, אין דבר יותר מועיל לעבודת ה' ולהליכה בדרכי עצותיו של רבינו הקדוש כמו - חברים לדעה, כאלו שמבינים אותך מצוין, כאלו שגדלו בבית כמו שלך, כאלו עם הסגנון המנטלי שלך.

"אני אוהב למסור שיעורים לספרדים, כי הם לא שואלים 'למה'...!!"
 ראיון מיוחד ובלעדי עם הרה"ח ר' יוסף מטלון שליט"א מעיה"ק ירושלים ת"ו

איזה דמויות ראיתם שם, ב'שוהל'?

הספקתי לשמוע הרבה את הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל. אני זוכר היטב את הרגשת הנועם והמתקנות שהייתה בשיעורים הללו, היינו יושבים בעזרת הנשים, הרה"ח ר' משה בינשטוק שליט"א היה יושב לידו ומתרגם כל מילה בכזה כשרון. עד היום יש לי ידידות מאוד קרובה עם ר' משה, דרך אגב, הוא כידוע עם חוש מוזיקלי גבוה, ולמד גם את כל המקאמים של הבקשות. כאשר ר' משה יוצא להתרים לטובת הישיבה שלו, הוא מגיע לכל מיני עשירים יוצאי חלב ומדבר איתם בערבית גרונית. הם כמובן נהנים מאוד וככה הוא מתיידד איתם.

גם את הרה"ח ר' בנימין זאב חשין זצ"ל זכיתי להכיר. כבר בתור ילד קטן, עוד לפני שבכלל ידעתי על ברסלב, הייתי אוהב לראות אותו איך הוא מוסר את השיעור בכזו סבלנות ובכזאת מתיקות. פעם שאל אותו בנו הגדול, הרה"ג ר' צבי שליט"א, "אבא, למה אתה מוסר שיעורים רק אצל הספרדים, גם האשכנזים רוצים לשמוע אותך וצריכים לאורך". אמר לו אביו רבי בנימין: "אני אוהב למסור שיעורים לספרדים, כי הם לא שואלים 'למה'...!!". הם לא מבקשים מקור וראיה לכל דבר. מה שאומרים להם - מיד מקבלים בתמימות.

זה סיפור חזק ביותר. אנחנו נולדנו עם התמימות, יש לנו אמונה פשוטה בצדיקים, ורק מרווחים מזה.

חמימות טהורה

את רבי שמואל שפירא, גם זכיתם לראות?

בוודאי... למרות שהוא היה כל כך שתקן, למרות זאת יצא לי כמה פעמים לדבר אתו באריכות יחסית. פעם הייתה לי שאלה מאוד גדולה באיזה עניין פרטי. ממש לא ידעתי מה לעשות. החלטתי לשאול את ר' שמואל. הלכתי לביתו וביקשתי להתייעץ. הוא הכניס אותי לחדר, ובמשך חצי שעה ישבתי אתו. אני תיארתי את כל המקרה והוא בכזו ענווה ושפלות שאל, נו ומה אתה אומר, מה חמותך אומרת... מה האשה אומרת. זה היה מעמד מיוחד לראות את הישוב הדעת שלו.

למעשה, כאשר הייתי קטן זכיתי להתבונן הרבה בחכמי הספרדים של הדור הקודם, כמו ראש ישיבת פורת יוסף חכם עזרא עטיה, חכם בן ציון אטון ועוד. ולכן כאשר נעשיתי נער חיפשתי חכמים מבני עדות המזרח באותו סדר גודל של ענווה ופשטות ולא כל כך מצאתי. מה לעשות... יש ירידת הדורות בכל המישורים, וגם לנו חסרים הצדיקים שהיו לפני שישים ושבעים שנה. אבל כאשר הגעתי ל"שוהל" וראיתי את ר' שמואל, אמרתי לעצמי: הנה, זה 'החכם הספרדי' שתמיד חיפשת. עם התמימות הטהורה הזו, עם האמונה הזכה. ממש רק להסתכל עליו ולקבל יראת שמיים. מה אשכח! כל תגמולוהי עלי. אני באמת לא יודע למה ומפני מה זכיתי לדעת מרבינו הקדוש. זאת המתנה הגדולה ביותר שקיבלתי מבורא עולם.

חקוק ואמצו.

לעצמי: אם ככה, התבטל כל החשש. הרי מדובר בדרך קדושה מאוד, אשרי הזוכה.

צריך להבין, בתקופת ימי נעוריי, לפני למעלה מחמישים שנה, ברסלב הייתה נראית כמו קבוצה משונה ביותר. ממש לא כמו שאר החסידויות. ולכן הסיכוי להתקרב לרבינו באותם ימים היה נמוך מאוד. חסד ה' עלי שקירבני לאור כזה, נפלאות תמים דעים.

הספרדי היחיד

בהמשך, אחרי חתונתי בשעה טובה, קבעתי את מושבי בשכונת גבעת שאול בירושלים ונכנסתי ללמוד בבית הכנסת הגדול של ברסלב במאה שערים. הייתי הספרדי היחיד שם אבל כיבדו אותי מאוד ונתנו לי הרגשה מאוד מאוד טובה. ישבתי ולמדתי לעצמי עד שיום אחד ניגש אלי הרה"ח ר' ישראל הירש ז"ל, הוא היה מהקבוצה שהתקרבה לרבינו בישיבת פוניבז', ושאל אותי אם אני מעוניין ללמוד אתו. הוא הסביר שהורגל כל כך בשפת האידיש, עד שחושש לשכוח את לשון הקודש.

הייתי קשור לכמה וכמה מחכמי ירושלים ומאוד חששתי מפניהם, לא ידעתי איך יגיבו על ההתקרבות שלי לברסלב. הלכתי תקופה גדולה עם הבלבולים האלה

לכן הוא מבקש ללמוד כל יום במשך שעה, בספר משנה ברורה "אבל בלי שאלות...". הוא כנראה חשש שאני חדש בשמירת התורה ואשאל אותו כל רגע שאלה, וככה לא נוכל להתקדם. אמרתי לו: בא נתחיל ללמוד.

למדנו במשך חצי שעה, פתאום הוא נעמד ואמר לי בהתלהבות: תשמע, אם אתה מוכן, אנחנו הולכים ללמוד כל היום ביחד!! מהבוקר עד הלילה. הוא כל כך נהנה ביחד והיה בהתלהבות גדולה מזה. מאז לא עזבנו אחד את השני. אני עזרתי לו לשמור על העברית שלו, והוא לימד אותי אידיש... עד היום אנשים מתפעלים שאני מבין יידיש מצוין. בכלל, אני חושב שלא צריך לשמור בקנאות על חומות ההפרדה בין אחינו האשכנזים לספרדים. כמובן שבהלכות צריך לשמור על המסורת שלנו והם על המסורת שלהם, אבל שווה להכיר ולהיחשף זה לעולמו של זה. לאשכנזים יש את החן והיופי שלהם ולנו את החן והיופי שלנו. החכמה היא לקבל אחד מהשני ולא לחשוב שאם אני מה שאני, כבר אין לי צורך לקבל מהשני. אם אתה מכבד את השני, גם הוא מתנהג איתך באותו מטבע של כבוד והערכה.

נולדתי למשפחה מיוחדת וצנועה, אבי ואמי התאפיינו בפשטות ובאמונה זכה בבורא עולם. כאשר הגעתי לימי הנערות עמדת בני צומת דרכים. באותה תקופה, לפני למעלה מחמישים שנה, לימוד בישיבה היה נראה כמעט בלתי אפשרי. החינוך לחיי עבודה היה מורגש בכל בית. מכל הכיוונים שכנעו אותי ללמוד מקצוע שממנו אתפרנס בכבוד, אבל ברחמי ה' זכיתי להתגבר על כל אותם מניעות ובלבולים ונכנסתי בסופו של דבר לישיבת הנגב, בעיר נתיבות השוכנת כבוד בדרום הארץ. הישיבה בראשות רבי יששכר מאיר זצ"ל הייתה עבורי הכל. קיבלתי שם קניני נצח ושתייתי בצמא את שיעורי ראש הישיבה הנערץ. בשלב מסוים הרגשתי מין צמאון לעוד, ב"ה כבר למדתי המון, הספקתי הרבה מסכתות, ובכל זאת קול חזק בתוכי לחש לי: יש עוד דרגות בעבודת ה', תחפש - תמצא. לאחר תקופה החלה בישיבה התקרבות גדולה לרבינו, חברי הטוב התקרב אף הוא לברסלב והחל לדבר עימי מדיבוריו המתוקים של רבינו. שמעתי והוקסמתי. הרגשתי שהמילים של רבינו מדברות אלי וחודרות אל תוך עומק הנפש. עוד עצה עוד דיבור, הרגשתי כמו בגן עדן עלי אדמות.

הפחד והמניעות

אבל אז כמובן מתחילות המניעות, אמרתי לעצמי: יוסף, אי אפשר לתפוס את העולמות, או שאתה נשאר ספרדי עם כל המורשת המפוארת או שעשוי תצטרך לעזוב את כל המוכר והידוע לטובת הגילויים החדשים הללו. אז, באותם חודשים, היה נראה לי בטעות שזה בא על חשבון זה. באותה תקופה, הייתי קשור לכמה וכמה מחכמי ירושלים ומאוד חששתי מפניהם, לא ידעתי איך יגיבו על ההתקרבות שלי לברסלב. הלכתי תקופה גדולה עם הבלבולים האלה עד שיום אחד הייתה לי התבודדות חזקה ואמרתי: כל הטענות נכונות, כל החששות אמיתיות, אבל אם יש כאן כזאת אמת איך אפשר להפסיד אותה?? איך?

אבל עדיין הייתי מבולבל, הלכתי למורי ורבי חכם יוסף עדיס זצ"ל מרביני ישיבת פורת יוסף, ושטחתי בפניו את הספק שלי. סיפרתי לו כמו נעימות ואור אני מרגיש בספרי רבינו ומצד שני מדובר בדרך שלא הכרנו. ובכן מה אעשה? ענה לי הרב: ברסלב, זאת דרך קדושה וגבוהה מאוד מאוד, אבל צריך לזהר משיגעונות. כלומר תזהר שלא תתחבר למשוגעים שבהם.

לקחתי את הדברים ברצינות ובאמת עקבתי אחרי התופעה ואכן חזרתי עם נתונים מפתיעים: ברסלב כלל וכלל לא מייצרת משוגעים. המשוגעים שהיו בברסלב, היו למעשה אנשים שכבר נשתבשו בכל מיני מקומות אחרים בגלל כל מיני סיבות, אותם אנשים הסתובבו כבר בהרבה בתי מדרשות עד שהגיעו לברסלב בתור תחנה אחרונה, ולמה הם נעצרו שם? כי רק שמה קיבלו אותם בכבוד למרות כל מה שהם סוחבים איתם. אבל לחשוב שברסלב גורמת לשגעון, חס וחלילה. אמרתי

גם לך יש ספור התקרבות מופלא עם מסר מעצים ומחזק?
 הינך מוזמן ליצור קשר ב'קו אגדלך' 02-313-7556 שלוחה 7 וזכות רבה"ק תעמוד לך בזה ובבא

לכבוד מערכת אנדלך!

אני גר במרכז הארץ ולומד בשיעור ג' ישיבה קטנה. התקרבותי לברסלב לפני כשנה והתחברתי מאוד לעצת ההתבודדות הנותנת לי כוחות נפש אדירים להתקרב להשי"ת באמת. כפי איך שהתרשמתי והבנתי מדברי רבינו, ההתבודדות צריכה להיות מחוץ לעיר, בשדה, במקום שאין הולכים שם בני אדם אפילו ביום וכמו שמובא בליקוטי מוהר"ן סימן נ"ב. אבל בגלל שאני לומד בישיבה 'סגורה', עם לחץ לימודים חזק, כמעט ולא אפשרי עבורי לצאת ולהתבודד מחוץ ליישוב, בשדות, או בקברי צדיקים. המצב הזה גורם לי קצת ניתוק מכל העניין של ההתבודדות. הנפש שלי כוספת ומשתוקקת לקיים את עצת ההתבודדות כמו שמסופר על גדולי אנ"ש, איך שהיו מבליים ימים שלמים מחוץ ליישוב, ושואגים כל הלילה להשם יתברך כחיות הנוהמות בעיר. השאלה לי היא: מה עושים? האם יש סיכוי לבחור בישיבה לקיים את עצת ההתבודדות כראוי וכיאה?

אשמח מאוד לכל התייחסות, גבריאל. ע.

תשובה: בחור יקר ואהוב! בוודאי זוכר הינך את התקופה שחוויתו כולנו לפני מספר שנים, כאשר היו מניעות עצומות להתפלל יחד במניין בבתי כנסיות. רבים מאיתנו נאלצו להתפלל ביחידות מפני אותה קורונה שבישה סדרי עולם.

בתקופה זו מצאנו את עצמנו עומדים בסלון ביתנו ומתפללים את תפילת ערבית של ליל שבת או אומרים את המנצח והנוכחות בבית הכנסת ליל פסח - ביחידות ממש. גם אותם אלו שהצליחו לאלתר מניין מצומצם באיזה גן ציבורי, עשו זאת מתוך מתיחות ודריכות רבה. החשש הכבד מלובשי המדים הכחולים (משטרה בלע"ז) ליווה את כל משתתפי המניין. התפילות הללו, ככה לפחות בעיני רבים מאיתנו, נראות היו כגרועות מאוד. ספק אם ניתן לקרוא לכך בשם תפילה. הרי איך אפשר לדמות אותם לתפילות הרגילות שלנו, בבית הכנסת השכונתי, ברוב עם, מתוך כוונה וריכוז.

וזאת כמובן שעות גדולה. תפילה בבית הכנסת ובמניין, היא בשום אופן לא מבטאת את עצם מהות התפילה. המניין והנוכחות בבית הכנסת אומנם מעצימים את התפילה, אך אינם הבסיס והשורש של התפילה. השורש והעיקר של התפילה הם הדיבורים של התפילה מתוך כוונת הלב. ואת הדבר הזה, לא יכלו לקחת מאיתנו - לא שוטרים ולא כל מיני קנסות. וכעת לענייננו: בוודאי שיש מעלה מיוחדת למי שזוכה לצאת יום יום חוץ ליישוב ולקיים את עצת ההתבודדות בשדה כפי שצינתך בשאלתך, וכפי שמביא רבינו בליקו"מ (תנינא י"א) על הפסוק "ויצא יצחק לשוח בשדה", שכאשר האדם מתבודד בשדה אזי העשבים נותנים כח בתפילתו. הדברים פשוטים ומבוררים ואכן כך נהגו רבינו ומוהר"ת וכל גדולי אנ"ש עד עצם היום הזה.

אך לפעמים עלולה להתפתח תחושה שהציאה מחוץ לשדה, היא היא ההתבודדות בעצמה (מלשון להתבודד ולפרוש מחיי העיר), וזה כמובן לא מדויק.

בתורה המרכזית בה מדובר בפרטיות כיצד להתבודד (תורה כ"ה, בליקו"מ תנינא) מלמד אותנו רבינו: "לקבוע על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו ב'חדר' או ב'שדה' ולפרש שיחתו". בשורות הללו רבינו לא נותן עדיפות לשדה על פני חדר סגור בבית. כי באמת עיקר עצת ההתבודדות היא השתפכות הלב מול השי"ת. היציאה חוץ ליישוב היא מעלה שמעצימה ומשדרגת את ההתבודדות.

לפעמים ה'בעל דבר' מכניס לאדם בראש ש'לצאת לשדה' זהו שם נרדף ל'התבודדות', ממילא התוצאה היא שכאשר יש מזג אוויר סוער או עייפות או מניעה של חוסר זמן וכדומה, אי אפשר לצאת לשדה וממילא גם אין התבודדות. זה ממש דומה לאדם שהיה אומר לעצמו בזמן הקורונה: "אם סגרו לנו את בית הכנסת, ממילא אין טעם להתפלל בכלל..."

כאשר מעיינים קצת בקורות הדורות מתקבלת תמונה ברורה שהגם שהיה רבינו מבלה שעות בהתבודדות בשדות (ובפרט בצעירותו) היו לו גם שעות של התבודדות בבית. גם מוהר"ת ורבינו מגדולי אנ"ש ידעו היטב שיש זמנים או תקופות שעורכים את ההתבודדות ב'איהו חדר'.

הרה"ח ר' נתן ליברמנטש שליט"א אמר פעם לשיחה לאברכים שגם מי שזוכה לצאת בעקביות יום יום להתבודדות חוץ ליישוב כפשוטו, צריך להרגיל את עצמו מדי פעם לערוך התבודדות גם בבית. התבודדות בבית מאפשרת לנו להפנים שעצם ההתבודדות היא עצה מעשית, תמיד, בכל מצב ובכל זמן. הרי לפעמים יש רק רבע שעה פנויה להתבודדות, את רבע השעה הזאת אפשר לחסוף ולנצל רק כאשר מבינים שהתבודדות שייכת לכל מקום, גם בבית.

דרך אגב, כאשר תזכה להתחתן ולגדל משפחה, התבודדות בבית תהא הזדמנות פז לתת לילדיך 'מושגים' בהתבודדות. כאשר הם יודעים שכעת אבא עורך התבודדות, הדוגמא האישית הזו תיתן להם הרבה מעבר לשמיעת שיעורים על התבודדות.

מחובתנו לציין שאין כוונת הדברים לקרר ח"ו אפילו במקצת את המעלה העליונה של היציאה חוץ ליישוב כפשוטו, בוודאי שההתבודדות בשדה מעצימה את ההתבודדות ואין ספק שהכיסופים שיש לך כעת לקיים את זה, עוד 'יולידו' בך את האפשרות לזכות לכך (וגם כעת תוכל לחסוף בשתי ידיים את ימי בין הזמנים, או את לילות שישי ולילות שבת, לדוגמא) אולם חייבים 'לסדר את הראש'. עצת ההתבודדות לא מותנת ביציאה לשדה. אדרבה ישנם מצבים לא מעטים שהאפשרות לזכות לשעה התבודדות תהא דווקא על ידי צירופי התבודדות קצרות בין סדרי הישיבה. רבע שעה בסוף סדר בוקר מול הגמרא, עוד רבע שעה בחדר שיעורים מול ספר תהילים וכו'. רק חזק ואמץ.

ניתן לשלוח שאלות לרבני הארגון, באמצעות קו 'אנדלך' שלוחה 4.

לב הדש

מהנעשה והנשמע בצל קורתינו

◆ חבורת האברכים בעיר ביתר עילית

בס"ד התאספו כלל האברכים לסעודת ר"ח ושמעו דברים מתוקים ונעימים מהרה"ח ר' יוסף חנון שליט"א, שהגיע ובא במיוחד מירושלים עיה"ק לחזק ולהתחזק בגודל מעלת הארגון והצורך הגדול לאחד את ציבור בני התורה סביב ארגון אנדלך. כמו כן ריתק את המשתתפים בסיפור התקרבותו לרביה"ק לפני עשרות שנים. בהמשך דיבר הרב משה ישראל לוי שליט"א והסביר את מטרות הארגון.

כמו"כ נשאו דברים הרב שלמה לוי שליט"א והרב אליהו טוטיאן שליט"א מראשי החבורה בביתר.

לקבלת פרטים נוספים, ניתן לפנות לאחראי החבורה: הרב דוד צבי לוי הי"ו 053-310-2449

◆ חבורת האברכים בעיר מודיעין עילית

אשרי עין ראתה זאת, עת הוקמה החבורה בעיר מודיעין עילית. דבר פתיחת החבורה עבר מפה לאוזן ובשעה היעודה התייצבו כעשרים אברכים סביב שולחן אחד, לשמוע ולהתחזק בדרכי עצותיו של רבינו הקדוש. נשא דברים הרה"ח ר' אליהו ביטון שליט"א, ודיבר בגודל חשיבות הארגון ומטרותיו.

כמו"כ הגיע וטרח במיוחד הרה"ג ר' אברהם פרדו שליט"א רב קהילת מאור ישראל, ונשא דברים בשבח הארגון והתאחדות לבני התורה הספרדים.

בהמשך המעמד דיבר הרב מיכאל זנוזרי שליט"א מראשי החבורה במודיעין עילית, בגודל הזכות להיות מקושרים לרבינו הק' ועל החובה לקבוע עיתים ללימוד הספרים הקדושים, ספרי רבינו ותלמידו מוהר"ת זיע"א.

לקבלת פרטים נוספים, ניתן לפנות לאחראי החבורה: הרב מיכאל זנוזרי הי"ו - 052-7145402

את כל ההקלטות ניתן לשמוע בקו אנדלך בשלוחות ההקלטות מהחבורות והכנסים - שלוחה 3

הודעות ועידכונים • שיעורים
חיוקים קצרים • יעוץ טלפוני מגדולי הרבנים
• שלוחת החבורות

קו 'אנדלך'

02-313-75-56